

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران

در فدراسیون بین‌المللی آموزش اولیاء»

(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

لایحه حاضر در تاریخ ۱۳۸۷/۸/۹ مورد تصویب مجلس محترم شورای اسلامی قرار گرفت که با ایراد شورای محترم نگهبان در تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱۵ به مجلس محترم شورای اسلامی اعاده گردیده است. مجلس شورای اسلامی در ۱۳۸۷/۸/۲۲ به منظور رفع ایراد شورا، ضمایم طرح را به شورا ارسال نمود. بر همین مینا شورای نگهبان در ۱۳۸۷/۸/۷ ایرادات خود را در این زمینه مطرح نمود. گزارش حاضر به منظور رفع ایرادات شورای محترم نگهبان تدارک دیده شده است.

ایراد شورای محترم نگهبان و طریق رفع آن

شورای محترم نگهبان بر مصوبه، سه ایراد مطرح نموده است که یک مورد بر ماده واحده و دو مورد بر ضمایم آن بوده است:

۱. اولین ایراد وارده به این مصوبه ناظر بر عدم انطباق ماده واحده مصوب مجلس محترم در رابطه با اصل هشتم قانون اساسی است، در اصل مذکور آمده است: «گرفتن و دادن وام یا کمک‌های بدون عوض داخلی و خارجی از طرف دولت باید با تصویب مجلس شورای اسلامی باشد». بنابراین ضابطه از قانون اساسی، ایراد مطرح شورای نگهبان به این قسمت از ماده واحده است که مقرر می‌دارد: «به دولت اجازه داده می‌شود ... به پرداخت حق عضویت یا کمک، اقدام نماید...». در راستای رفع این ایراد می‌باید قسمت «...یا کمک ...» از عبارت ماده واحده حذف شود.

۲. ایراد دوم و سوم شورا به مصوبه مجلس در رابطه با محتوای اصل نودوچهارم و هفتادوهفتم قانون اساسی است. اصل هفتادوهفتم قانون اساسی مقرر می‌دارد که: «عهدنامه‌ها... باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد» و اصل نودوچهارم قانون اساسی متضمن این نکته است که: «کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی باید به شورای نگهبان فرستاده شود...» بنابراین:

الف) ایراد دوم شورای محترم نگهبان در رابطه با ارسال ضمایم لایحه «در اوراق غیررسمی و بدون تعیین مواد و تبصره‌های مصوب و فاقد امضا ...» است. به دلایل مذکور این سؤال پیش می‌آید که آیا ضمایم ارسالی مصوبه مجلس محترم بوده است یا خیر؟ این مسئله از این جهت اهمیت دارد که اگر طرح یا لایحه‌ای شکل مصوبه مجلس محترم را نگیرد بنابه اصل مذکور که مقرر می‌دارد: «کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی باید به شورای نگهبان فرستاده شود...» قابلیت ارسال به شورای نگهبان برای طی مراحل تصویب را نخواهد داشت. برای رفع این ایراد وارد شورای نگهبان باید اولاً اوراق به صورت رسمی مورد تصویب قرار گیرند و ثانیاً مواد و تبصره‌های مصوب مجلس محترم در ذیل ماده واحده به صراحت بیان شوند.

ب) ایراد سوم شورای محترم نگهبان نیز بر مبنای اصل مذکور است (اصل نودوچهارم قانون اساسی) به این معنا که در ایراد سوم، همان ایراد دوم در اینجا به صورت خاص در رابطه با خود اساسنامه منضم به ماده واحده مطرح شده است. ظاهراً مجلس محترم در ارسال مدارک لازم مبادرت به ارسال متن اساسنامه مربوط نموده است، اما تصویب آن را به روشنی بیان ننموده است. این مسئله باعث اظهار ایراد سوم شورای نگهبان مبنی بر ابهام تصویب یا عدم تصویب اساسنامه موجد این فدراسیون توسط مجلس شورای اسلامی، شده است. این وضعیت مغایر با اصل مذکور از قانون اساسی که مقرر می‌دارد: «... کلیه مصوبات (و نه مواردی که تصویب نشده‌اند یا تصویب آنها مورد شبهه و ابهام است) مجلس باید به شورای نگهبان فرستاده شود». بنابراین به منظور رفع این ایراد باید متن اساسنامه نیز تصویب و بدان تصریح شود.

نتیجه‌گیری

در راستای رفع ایرادات شورا و به منظور رفع ایراد اول عبارت «و یا کمک» را از ماده واحده حذف و در راستای رفع ایراد دوم اولاً اوراق به صورت رسمی مورد تصویب قرار گیرند و ثانیاً تعداد مواد و تبصره‌های مصوب مجلس محترم در ذیل ماده واحده به صراحت بیان شوند. در راستای رفع ایراد سوم نیز متن اساسنامه تصویب و بدان تصریح شود. با این تدابیر ایرادات شورا مرتفع و تصویب لایحه حاضر پیشنهاد می‌گردد.